

Congres Internațional de Muzicologie

Între 28 și 30 octombrie, la Timișoara a avut loc cel de-al III-lea Congres Internațional de Muzicologie organizat de Societatea Internațională de Științe Muzicale cu sprijinul Fundației Carl von Linde. Proiectul acestei prestigioase manifestări a putut fi realizat prin implicarea directă în sensul finanțării, a Consiliului Județean Timiș, a Primăriei Timișoara și a Consiliului Local Timișoara care au înscris evenimentul în propria Agendă Culturală – declară doamna conferențiar universitar doctor Veronica Laura Dămenescu, directorul executiv al proiectului și președinta Societății Internaționale de Științe Muzicale.

Înaltă ținută științifică a manifestării s-a datorat desigur, exigenței Consiliului științific al Congresului, alcătuit din personalități marcante ale muzicologiei actuale: Prof. univ. dr. Nice Fracile – Universitatea din Novi Sad – Președinte, Prof. univ. dr. Gesine Schröder – Președinte al Societății Germane de Teoria Muzicii, Prof. univ. dr. Habil Iurii Chekan – Decan al Facultății de Muzică din Kiev-Ucraina, Prof. univ. dr. Victoria Melnic – Rector al Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău – Republica Moldova, Prof. univ. dr. Konstantin Zenkin – Prorector al Conservatorului de Muzică P.I. Ceaikovski din Moscova – Rusia, Prof. univ. dr. Olguța Lupu – Decan al Facultății de Compoziție, Muzicologie și Pedagogie Muzicală a Universității Naționale de Muzică din București, Prof. univ. dr. Dan Buciu – rector onorific al Universității Naționale de Muzică din București și coordonator al Biroului de Muzică Vocală din cadrul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România.

Lucrările Congresului s-au desfășurat în Aula Academiei – Filiala Timișoara, dotată cu cele mai moderne mijloace audio-vizuale, puse la dispoziție cu amabilitate de domnul cercetător științific dr. Adrian Băneș, gazda întregului eveniment. Cele șase secțiuni în care s-au încadrat comunicările științifice (*Muzici tradiționale, Muzică românească postbelică, Muzică veche, Noi direcții în cercetarea muzicologică, Omagieri și Secțiunea liberă*) au dat posibilitatea vorbitorilor de a-și expune pe larg punctele de vedere asupra problemelor cercetate și a schimba o serie de

Iurii Chekan

Gesine Schröder

Konstantin Zenkin

opinii științifice într-o atmosferă de înaltă ținută academică. Au fost prezentate în plen douăzecișitri de comunicări care au sondat conținuturile actuale ale fenomenului muzical, ale folclorului și folcloristicii românești (prof. univ. dr. Nice Fracile, dr. Daniela Băcilă, prof. univ. dr. Felician Roșca), au analizat aspecte neexplorate încă ale creației și concepției componistice ale unor compozitori aparținând spațiului românesc și universal: Tiberiu Olah (prof. univ. dr. Dan Buciu), Anatol Vieru (prof. univ. dr. Olguța Lupu), Paul Constantinescu (prof. univ. dr. Sanda Hirlov Maistorovici), Viorel Munteanu (prof.

Dan Buciu

univ. dr. Victoria Melnic), Sigismund Toduță (conf. univ. dr. Iulia Cibișescu-Duran), Mihail Jora (conf. univ. dr. Florinela Popa), Dan Dediu (drd. Sergiu Cîrstea), György Ligeti (M.A. Robert Christoph Bauer și prof. univ. dr. phil. Gesine Schröder), György Kurtág (prof. univ. dr. Pavel Pușcaș), Bruno Maderna (drd. Ioana Badiu-Avram), Mihail Ivanovici Glinka (prof. dr. habil.

Iurii Chekan), Louis Couperin (lect. univ. dr. Irina Boga), au surprins problematica actuală a interpretării unor idei și concepte muzicale mai vechi și mai noi, din perspectiva metodelor moderne de cercetare muzicologică (*Muzică-eidos-timp. A.F. Losev și perspective actuale ale cercetării muzicologice*, prof. dr. Constantin Zenkin; *Dimensiunea fenomenologică și teologică a cântării tradiționale din biserica ortodoxă în raport cu notația muzicală și înregistrările fonografice*, prof. univ. dr. Vasile Grăjdian; *Școala de la Putna: o realitate, două înfățișări*, dr.

Olguța Lupu

Costin Moisil; *Generalizări ale structurii muzicale de tip cluster*, lect. univ. dr. Mihai Șerban Ungureanu-Pamfil; *Tectonici sonore transformaționale generate și modificate dinamic de mediul vizual*, dr. Cătălin Crețu) pășind și în teritorii multi-, pluri- și transdisciplinare (*Jakob Boehme, balanța cosmică și triada tonală*, prof. univ. dr. Magda Buciu; *Rolul aplicațiilor în studiul teoriei muzicii*, conf. univ. dr. Veronica Laura Dămenescu în colaborare cu dr. Victor Velter; *Deprinderea limbii engleze cu ajutorul muzicii*, drd. Diana Elena Sârb).

Remarcabil este faptul că muzicologii prezenți au reprezentat o arie largă de comunități universitare (Universitatea din Novi Sad-Serbia, Academia de muzică, teatru și arte din Chișinău-Moldova, Academia Națională de Muzică Kiev-

Ucraina, Universităt für Darstellende Kunst Wien, Conservatorul P. I. Ceaikovski din Moscova, Universitatea Națională de Muzică București, Academia de Muzică „Gheorghe Dima” Cluj Napoca, Universitatea „Valahia” Târgoviște, Universitatea „Transilvania” Brașov, Universitatea de Arte „George Enescu” Iași, Universitatea de Arte Târgu Mureș, Universitatea de Vest Timișoara, Universitatea din Oradea, Universitatea din Sibiu) fapt care a permis conectarea la metode și puncte de

vedere diferite de abordare a conținuturilor științei muzicii din zilele noastre. Vorbitoarii și-au prezentat comunicările în limba dorită (română, engleză, germană), alocuțiunile lor beneficiind de traducerea sau retroversiunea (după caz) live, impecabilă, realizată de tânărul dirijor Radu Zaharia, care a făcut un devărat tur de forță în cele două zile ale Congresului, spre admirația tuturor celor prezenți în sală. Fiecare participant a beneficiat, în afară de programul manifestării, de un CD conținând comuni-

cările științifice ale colegilor prezenți, dar și ale celor cincisprezece muzicologi care au trimis materiale interesante și din anumite motive, nu au putut veni la Timișoara pentru a le susține.

Organizat la nivelul standardelor europene, cel de-al III-lea Congres Internațional de Muzicologie poate fi înscris în manifestările de primă ținută și anvergură ale vieții muzical-științifice românești.

Sanda MAISTOROVICI

Încă o despărțire....

Nicolae Licareț ne-a părăsit mult prea devreme...

...unul dintre stâlpii din ultimele decenii ai Filarmonicii bucureștene. A fost în ultimul sfert de veac unul dintre pilonii importanți ai primei instituții de concert a țării. A fost factorul de echilibru profesional al Filarmonicii; iar aceasta într-o perioadă a turbulențelor de tot felul în plan social, economic dar și cultural artistic. Directori generali ai instituției, miniștri ai culturii perindați în răspimpuri l-au avut drept util colaborator, drept bun sfătuitor. O experiență uriașă, cu totul specială, cumulată pe parcursul unei activități profesionale extinse, i-au conferit statutul de cunoscător al relației dintre calitatea actului artistic și valoarea de circulație a acestuia exprimate la nivelul vieții muzicale internaționale. Pianist concertist, organist, clavecinist, muzician temeinic în domeniul genului cameral, Nicolae Licareț a contribuit la desfășurarea unei activități continue și consistente în acest domeniu atât de pretențios. Sunt decenii bune în care a colaborat cu marele naist Nicolae Zamfir; ...pe parcursul unor extinse turnee europene și americane, în calitate de partener sau de solist, turnee care au adus o binemeritată faimă valorilor românești tradiționale; și nu numai. Personal, i-am apreciat spiritul artistic echilibrat; a conferit, spre exemplu, cu ani în urmă, o pondere expresivă împlinită, realizării celui de al treilea Concert beethovenian pentru pian și orchestră. De-a lungul a patru decenii, inclusiv pe parcursul ultimelor stagiuni, s-a desfășurat participarea domniei sale în cadrul cunoscutului Trio „Pro Arte”, formație dedicată priorităților valorilor Clasicismului muzical vienez în domeniul genului consacrat al trio-ului cu pian. Cu mai multe prilejuri, în vremea din urmă, în cadrul concertelor formației, partitura pianului a fost susținută de fiul domniei sale, de tânărul, de minunatul pianist Andrei Licareț.

Este de menționat, studiul pianului a început pentru Nicolae Licareț în anii copilăriei, în București, la Liceul de Muzică situat în partea de Nord a Capitalei, pe actuala stradă Gheorghe Manu. Ulterior, pe parcursul studiilor universitare susținute la Conservatorul – pe atunci – Ciprian Porumbescu, a fost îndrumat de personalități proeminente ale pedagogiei instrumentului cum sunt Muza Ghermani Ciomac, Cella Delavrancea, Florica Musicescu. A colaborat cu mari personalități ale vieții muzicale a secolului XX, cu dirijorii Carlo Zecchi, Witold Lutoslawski, Jean Martinon, Roberto

Benzi, Lawrence Foster, Igor Markevitch, Cristian Mandeal, Sergiu Comissiona; ...avându-i ca parteneri pe Henryk Szeryng, Jean-Jacques Kantorow, Lola Bobescu, Daniel Podlovski, Luigi Alva, Ileana Cotruș, Atsuko Temma, Valentin Gheorghiu, Mariana Nicolesco, Vladimir Orlov. În compania violoncelistului Cătălin Ilea a realizat o importantă imprimare discografică dedicată celor două sonate enesciene pentru violoncel și pian. În calitate de muzician performer a luat parte la evenimentele festivalurilor de la Berlin, Cordoba, Sorrento, Zagreb, Halifax, Los Angeles, Brugge, Havana, Adelaide, Sydney, Brașov, Bangkok, Madrid; de asemenea la București, în cadrul edițiilor Festivalului „George Enescu”. A susținut un repertoriu cu totul extins, cuprinzând lucrări majore, din muzica Renașterii și Barocului până la muzica contemporană universală și românească. A fost distins cu numeroase ordine și medalii; din partea statului român dar și din partea statului francez, a celui italian. A ocupat poziția de vicepreședinte al Fundației „Solidaritatea Culturală Română ARS XXI”. Recent a devenit membru al Academiei Germano-Române. A realizat numeroase înregistrări în cadrul Radiodifuziunii Române, la casele de discuri Electrecord, Philips, BMG, AIX Records.

Pe parcursul ultimelor două decenii și jumătate, Nicolae Licareț a îndeplinit funcția de mare răspundere de director artistic al filarmonicii bucureștene. Să o recunoaștem, nu este deloc ușor ca în condițiile unor susțineri financiare

limitate, venite de la bugetul central, să poți defini stagioni de concerte de bun nivel european. Au fost stagioni ale căror evenimente punctuale au poziționat Filarmonica „George Enescu” în centrul atenției iubitorilor de muzică, de muzică bine cântată, bine prezentată în contextul european al momentului.

Informația sigură, relația personală bazată pe buna încredere, spiritul unei abile precauții înțelept susținute, atitudinea diplomatică ce întreține comunicarea dintre parteneri, au constituit împreună factorii de succes ce au marcat demersul responsabil al muzicianului, al omului de cultură Nicolae Licareț.

Plecarea domniei sale lasă un gol ce va fi cu greu suplinat. Căci buna pricepere, înțelepciunea, munca asiduă, tenacitatea privind structurarea condițiilor în care urmează a se desfășura un eveniment muzical-artistic, tratativele privind definirea programelor de concert, justa stabilire a colaboratorilor, a realizatorilor... sunt condiționări în domeniul vieții de concert, aspecte pe care muzicianul Nicolae Licareț le-a câștigat în timp, pe parcursul unei vieți profesionale închinată muzicii, muzicienilor, publicului de concert.

Dumitru AVAKIAN